

دار الفنون

حسن و فاضل و شریف و مجتهد

حقوق اقتصادیات

ایکی آبرہہ پر نشر اولیٰ

مذرات

قسم صفوفی :

محله انجمنك كتاب البيوعه عائد تدقيفاني

وقفه دائر بر تدقيق [مياه الدين]
مجله انجمنك كتاب البيوعه عائد تدقيقى [حسين ناهى]

وقفه دائر بر تفتیق
سوک بر مدرک وفائی [بهاء الدین]

قسم افتصادی :

قسم اقتصادی :
قانونه رانیف شرکتلری

و ثانی فتنی :

تورکيا بويوک ملت مجاسى قانۇنلارى

صاعی قرار نام لر، مضبوط لر

مصطفیٰ قرآن نامہ، مضبوط، (مار دینی زادہ ابوالعلا) حقوق مؤسسہ سی تاریخی

استانیوں - مطبعہ عامرہ

1338-1351

استهلاك قوئوپه راتيفجيلكى

-۱-

نور كېدە استهلاك قوئوپه راتيفجرى

قوئوپه راتيف دنيانجه، خلق بيله «كتلهوى برتشكل اقتصادى، مواجهه سنده بولنديغنى هان آكلایور. بولكه استانبولدن ولايتلره يايلىدى؛ كس بواستى ايشيتىدى؛ معناسى آكلادى. مؤسسە، طرز معامله ونيجهلرى حقنده براز بولايىق، براز نامام برفكر پيدا ايتدى. بونك ايچون، قوئوپه راتيفلر حقنده برتبع يايىق لازم كلنجه، عوام خلقك، تجاراك، مستحصل ومستهلكلر بولايدهكى قاعاتلرغى طوبلاقدن ايشه باشلاملى ومسئله يى نهايت براز نظرى برتنقيد منغوردن كچيره رك، تحليل ايتىلى؛ زدهكى مؤسسەلر طرز تشكلاى ايله وبردكارى نتيجهلرى، امنالى مؤسات اجنبيه دن بوكونه قدر الله ايدىلىش اولان نمره لر ايله مقايسه ايتلى واوندن صكره، زده قوئوپه راتيفجيلكك نصل بر استقامت آلسى اقتضا ايتدىكى تعيينه چاليشملى. لکن، ايلرى به كيتمزدن اول، بوراده دها بر شيشى تثبيت ايتىلى ن:

نور كېدە وجود بولش اولان قوئوپه راتيفلر عموميتله استهلاك قوئوپه راتيفى انموذجنه مال كدر. بونلر يواش يواش استحصال ساحه سته كيره جكلردر وياخود كيرمك اوزره درلر. اما، مادامكه حاكم انموذج فى الحال استهلاك قوئوپه راتيفلر: بوتون دقتمز صرف بونوع قوئوپه راتيفلره شود قيقه ده منحصر اولمليدر. نوركلر آره سنده بالخاصه استهلاك قوئوپه راتيفى بوكون معلوم ومهم اولدنى ايچون، اولنرك اصول تنظيمه سى بزم موضوعى تشكيل ايدە جكلدر.

-۲-

نور كېدە قوئوپه راتيفجيلكك نايخيمسى

۱- مشروطيتده اول «كتلهوى حركتلر» يوق ايدى. دور حيدى البته

بوتۇن ئىشكەت ئىقتىسادىيەتكە وجود بولسى بولمىسى لازىم كان اجتماعلارە توركلارايچون مساعده ايجزىدى . ۱۲۹۳-۱۳۰۳ دورەلرى آرمەندە بعض جمعيتلر احداث ايدىلش ايدى ايسەدە ، قوتۇپەرآتيف معاملاتی ايفا ايدىن وبرايكى سەكەك اولسون برحیاته مظهر اولش بولونان برمؤسسە طانیپورز .

آنچق ، بو حال توركلەرە منحصر در . مشروطیتدن اول استانبول قوتۇپەرآتيف اسمى طانیپر واستانبول ایله غلطەدە وبك اوغلندە اجرای تجارت ايدىن بو بوك پرانكلیز قوتۇپەرآتيف قالیپ سنى خاطرلار : بونك اسمى : « قوتۇپەرآتيف اقتصاد قوتۇپەرآتيف شركتى » ندن عبارتدر .

فیس بعض نوح ارزاقى مراقى صاحبی مأمور ومستهلک بوقوتۇپەرآتيفدن آلیرلر وفیات متاعیهی انكلیز مفازە سىك رسالت تشکله سناد ایدرلر ایدى . بو مؤسسە روحی اعتباریلە نام دكلسەدە ، براز شكلى ، طرازی نقطه نظرندن انكلیز تمغاسى بحق حائز ایدى . ۱۸۸۳ سەندە تشكىل ایتش اولدیقه كوردە ، علی التقرب قرق یاشلریته واصل اولمقدە دیکدر .

استانبول انكلیز قوتۇپەرآتيفك مرکزی مانچسترده در . استانبول شعبه سى حرب اثاننده قاباش ، معاملاتی غلطە باقە سى ایله بك اوغلندە و دیگر بر شعبه سى فی الحال انحصار ایتشد . هر نوع مواد غدائیة ، قوتۇپەرآتيف لایق لغدی لوازم و وسائطدن اولان محصولات و معمولات و مشروبات موضوع معاملە سنى وجودە کتیرە مکده در .

سرمایه سى ۸۰۰۰۰ استرلینگ لیرا خندن عبارت اولوب ، بهری بشر لیرالق ۱۶۰۰ حصه یه منقسمدر . برنوع آنونیم شرکت انموز جندە اولان بو مؤسسە ، اعضای مقیده سى خارجندە هر کس ایله آلیش ویریش ایتدیكى ایچون ، اصلاً بر مؤسسە تعاونیه رولنی ايفا ایتدکن مکره ، برده « تجاری ار » ماهیتی و مختلط قوتۇپەرآتيف صفتی حائز دیک اولور .

انكلیز قوتۇپەرآتيفی حصه دارانی آرمەندە یرلی خلقدن و مسلماندن یا کیمسه بو قدر و یا خود واریسه ، يك آزدرد ؛ تشکیلات اداریه سى نقطه نظرندن ، مجلس اداره اعضاسی اکثریتله اصل انكلیزلردن عبارتدر . اداره سى یرلی غیر مسلم عناصرك البته مودود عدد و بوراده روملر اکثریت اساسیه یی تماماً حائزدر و قوتۇپەرآتيف

اداره وساحه فعاليتى نقطه نظرندن روملرك الله اولدينى كې، كوندن كونه استحاله سى ده اوجته طوغرىدر .

استانبول انكليز قوئوپه راتيفى مشروطيتدن اول بعض رجال دولت ، مطبوعات منتسبلرى طرفندن تقليد يدليك ايسته ياش ايسه ده ، موفقيت الله ايديله مەمشدر .

* استانبول انكليز قوئوپه راتيفندن اوز ياش دها كوچك اولمق اوزره ، اكلنر سون قوئوپه راتيف شركتى ، اسمنده كى از مير انكليز مؤسسە سى واردر . سنه تشكىل بو حاله كوره ۱۸۹۳ در .

از مير قوئوپه راتيفى كرك سرمايه اعتباريله و كرك موضوع معاملاتك تعدد و تنوع اعتباريله ، استانبولده كنه تفوق ايدر . سرمايه سى ۳۰،۰۰۰ انكليز ليراسندن عبارتدر . حصه سندلرى عددى ۶،۰۰۰ عدددر . يعنى بهر حصه سى بشراسر ليغ ليراسيدر . بوزلردن مهم قسمى تماماً تأديه ايديلىش ايسه ده ، برقى صوك زمانلره قدر تأديه اولونماش طور سورايدى .

ايضا اولونان معاملات اعتباريله : مواد استهلاكيه و غذائيه برنجى درجه يى طوتار . لكن ، مانيفاطوره تجارتى دخى بو قوئوپه راتيفك پروگرامنه ادخال اولونمشدر . بو قوئوپه راتيفده تعاونى بر مؤسسە اولمقن زياده ، تجارى ماهيتى حازدر . كذا لك ، قوئوپه راتيف شوبله بوبله روملرك الله در .

از ميرده كى انكليز قوئوپه راتيفك از ميرده اسلام خلقه اورنك اولدينى وحس تقليد ورقا تى اوياندير دى قوتله ادعا اولونه مار . چونكه ، بو مؤسسە يى قويه ايتك اوزره ، بر تشبث نظيره مواجهه سنده بولونيلما مقده و انكليز قوئوپه راتيفلرينك مستهلكين اوزرنده بر بهت و حيرت و تقدير دويغولرى اوياندير مق ايله برابر ، رهبرك وظيفه سى ايضا ايتدكلرى كورولما مكدە در .

* توركيه قوئوپه راتيف جيك تاريخده بوايكى انكليز مؤسسە سنك هيچ بر موقى بو قدر ؛ جامد و هميكل بر نمونه و مثال اولمق اعتباريله كوزا و كنده بولونمش و مللرى رد و انكار اولنه ماز . فقط ، تورك حيات استهلاكيه سى اوزرنده بر نوع تاثير و تاثر حصوله كتيره جك طرز مناسبتى بولونماي بو قوئوپه راتيفلر هاتورك ايچون تاريخاً و اقتصاداً و ارايش ، هايوق ايش ، مساويدر ، قوئوپه راتيف جيك تاريخمزدە بوللرى

برحرکتك هیچ بر نقطه سته ربط ايلك ممکن دکدر . اونك ایچون بودوره
 اجنبی قوتوپه رانیفجیلک دوره سى ديمک ممکندر . بودوره فلسطینده کواک استحصالی
 وکراک استهلاکی ماهیتی حائر بعض قوتوپه رانیفکلرک وجود بولدیغی بیلدورز ؛ حتی ،
 بونلرک استانبولده شعبه سنى وصایتش محللری آجداقلری کورسورز . لکن ، بونلرک ده
 مملکت اوزرنده عمومی ماهیتی حائر هیچ رتائیرلری کورولک قابل اولما شدر .
 حاصلی ، مشروطیت سنه سته قدر تورکک خاطر وخیالنه قوتوپه راتیف تشکیلی
 احتیاجی کیور ، بوکا امکان کورونمورایدی .

مشروطیت جهان حربنه قدر بردوره وجوده کتیریر : حرب دوری کنديسنه
 مخصوص صفتلره مالک باشقه دور احداث ایلر . متارکدن صوکره کی زمان یکی
 بردورک آچیلماق اوزره بولدیغی بزه کوسترمکده در . بو حاله نظراً ۱ - اجنبی
 دره ۲ - مشروطیت تجربه دوره سى ۳ - حرب دوره سى ۴ - یکی دور ناميله درت
 دوره فعالیت تورکیه قوتوپه رانیفجیلکنى آیرماق قابل اوله جقدر .

۲ - ايلك تجربه دوره سى : مشروطیت زده هر نوع عصری اقتصاد مؤسسه لرینک
 تجربه ایدیلسنه مساعد بردور آجدی . برطرفدن کوچکلری ، بویوکلی بعض آنونیم
 شرکتلر وجود بولمه ، ملی اقتصادی قیلمده حرکتلری کوستریلکه باشلادیغی
 دورلده ، قوتوپه رانیفجیلکی جاه فورنارانه بر واسطه ، قولای تشکیل وتنظیمی
 ممکن مؤسسه کی کوسترمک ایستیانلر محیطده توره دی . بالقان حربی ایم نناجی
 ايله محیط اقتصادی کی فعالیتلرک تنظیم وتنسیقه تاند یکی امللر طوغوردیغی ، ملی
 اقتصاد ، ملی استهلاک فکرلری یایمغه باشلادیغی انئاده ، قوتوپه راتیف تشکیلاتی
 البته اجمال ایدیلماک وایلك « مرحله تکامل » اولماق اوزره کوستریلک لازم ایدی .
 اوزمانک اجتماعی - اقتصادی حرکت پروغراملرنده بو اساسلری باشده کورمک
 ممکندر . بالخاصه « ملی استهلاک » حرکت اقتصادی سنده استهلاک قوتوپه رانیفجیلکی
 وضوح نام ايله ادراک ایدیلش ، تورکه فعالیت اقتصادی سنده منافع عریقه سنى مدافعه
 ایچون ، بوسلاح توصیه اولونمشدر .
 ایچون قیددر :

بودوره مملکتک یقشمش اولان اقتصادجیلری آره سنده قوتوپه رانیفجیلکه

فی الاصل مخالف هیچ بر معلّم، محرر ورجل دولت یوق ایدی. هرکس قوئوپه راتیفجیلکه اهدارمی ایدی؟ بلکه دکل محترزلر چوق ایدی، فقط، علیهدار کیمسه کورولمور، بالمکس تشکیلاتی سهولتنه و نتائجک مؤثریتنه نظراً، قوئوپه راتیفجیلک عمومیتله ارباب اقتصادجه توصیه اولونیور ایدی.

بناء علیه، مساعد محیطلرده بعض تطبیقاتحیلر طرفندن تجربه لر یاییلمق، فداکارلقلرده بولونیلمق وخلق دعوت اولونمق اقتضا ایدیور ایدی. باخصوص که، بودورده بعض مترجلردن استفاده اولونمش، اجنبی مملکت استهلاک قوئوپه راتیف نظامنامه نمودجلی لسانمزه ترجمه ایدیش، شکلر، نظامنامه لر قوییه ایدیلک دائرة امکانه کیرمش ایدی.

ساده استانبولده اون قاپانی، چهارشنبه، فاتح، چیرچیرکی برلرک برقاچ دانه مواد غذائییه استهلاک قوئوپه راتیفلری وجود بولمش ایدی؛ دیگر برچوق امثالی ده استانبولک بعض جوارلرنده وجوده کلیور حتی، ولایتلر مزک برطاقم شهرلرنده ده بوازه کوره حرکت ایدیلور ایدی.

ایشته، بودورلرده ایدی که، حکومت علی العموم قوئوپه راتیفجیلک تشکیلاتی ایله بالذات اوضراشمغه قویولدی. بونلرک ممالک اجنبیه ده کی شکلریله طرز اداره و مراقبه لرینه عائد تدقیقات اجرا ایتدیرمکه قرار ویردی. ممتاز مدققلردن مرکب برهیتی بولغارستان، رومانی، آستریا-مجارستان، آلمانیا وایتالیاه کوندردی. بونلر اوزونجه مدت کزدیلر، معلومات طوللادیلر. هر نوع قوئوپه راتیفلری کوردیلر فقط بالخاصه استهلاک قوئوپه راتیفلری اوزرنده الکیزیده طور دیلر.

حکومت ده قوئوپه راتیف ایله دیمک جدی اولورق اوضراشیبور و مسئله نیک نظامی، قانونی، اداری جهتلرنی حل ایتمکه چالیشیور ایدی. مملکت قوئوپه راتیفجیلک ساحه سنده بر حرکت ایقاعنه حاضر لانیور، ساحه سنی تعین، قانونی اشکالنی تثبیت ایدیور ایدی. حتی بواساس اوزرینه درکه، برده لایحه قانونیه اساسات ابتدائییه حاضر لانیور اولدی ویا لکز ایشه باشلانمق اوزره، تشریحی - ملی بر امره انتظار ایدیلک قالدی.

فقط، مع التأسف حرب ظهورندن اول استحضار و تجربه دوری اولمق اوزره، برقاچ سنه اولسون کچه مدی وایشک الک فعلی و عملی جهتلرنده هم فاعل مباشر و هم

بوتون مەناسىلە عواقبى مدرك و مراقب صفتىلە نە برغروب مەتبشېن ظهور ايدە بىلدى ، نەدە برقوت وجود بولدى . جريان واقعا طورە ميور ، قوتاشييور ايدى . علمى و معنى مظاهرت ايدىلردە بر آرتييور وەلە اقتصاددە سەيل انقلابلر وجودە كىتىرمك ايسىن بعض كىمىسە لردە ايشك باشە . تحريك نقطة نظرندن كچمك ايسيتيور ايدى .

حاضر لائىمە نقطة نظرندن بوزمان مەم بر دورە وجودە كىتىر بر . لىكن ، ايشە ، براز خيالى جەتدن باقىلدور ، كاغد اوزىلردە كى پروژە ، پروپاگاندا بر وشورلىرى ذەنلىرى طولدىر ييور ، فضله و بى لزوم اميدلر اوياندىر ييليور ايدى . ەلە ، ايشە ترس طرفندن باقاندردە وار ايدى . بوندن طولايىدركە ، فعليات اعتبارلە بودور دە ەم موفىقت اولدى ، ەم اولدى ، دىمك تەمكىندر . اولاء اولدى ؛ ايلك تجربە سەنە زىندە براز اعضايە نفيس و اوجوزارزاق اعطاسە امكان حصولە كلەكدن ماعدا ، بر آز دە تمتعات و بىر يلك قابل اولدى ؛ بو حال ، قوتوبە راتيف عددرلىك آرتىمىنى تامين واستىزام ايدىيور ايدى . ەلە ، خلق بو مؤسسە لره آليشدير ييليور ايدى . اكثر مؤسسە لرك باشدە ذكى ، جسور كىنج و دىنچ مأمورلر بولوندىر يلا بىلييور ايدى ؛ اجتماعى حرەكت دشمنلرنجە ەيىچ برشى پايلامىە جنى قناعتى عموميتلە ادعا ايدىلييور ايدى . موفقيات مستحصلە بو قنا قناعەتلىرى زىرورز ايتىش و تشكىلات انتظامنە نظراً ، بو طرز مؤسسە لردە سەيل موفقىتلىر حصولە كلەجىكى بىكى بر قناعت طرزىندە بر لشمكە باشلامش ايدى . موفقىتلى بر حرەكت مقدمەسى اولق اوزرە بو كافى ايدى . تجربە دىمك موفقىتلە پايلەمش ايدى .

ثانياً موفقىت اولدى ؛ چونكە ، حرەدن اول تورەك و مسلمان مەتبشېلر طرفندن وجودە كىتىرلن مؤسسە لر برايكى سە سوكرە باتدىلر . بعضيلرى منتظمجە فسخە اوفر ايدىلر . آز ضررايلە قاندىلر . بعضيلرندە نزاعلر چىقدى . چكەمە منللكلر تورەدى ؛ بمضادە انجق سوۋ استعماللر ، سوۋ ادارەلر تظاهر ايتدى . ەلە ، عموميتلە عجبلىك احوالك موفقىتسىزلك ايچون عامل مەم اولدىنى تحقق ايتدى . ەرمەلىكتەك قوتوبە راتيفچىلك حياتدە بدياً تجربە دورىندە كوريلن حاللر ، بزە فضله سىلە ، بلكە براز دها چىركىنچە تكرر ايتدى ؛ ملت ايچون قيمەتدار بر تجربە درسى اولمش اولان بوتشبات بر جوق فردلر ايچون قورقولى مؤسسە لر طرزىندە كورونمكە باشلادى . ايشە موفقىتسىزلك دە بوندن عبارەندر .

۳ - سرب دروھسى : حرب اسكى شرائطى بوزديغى ويرينه يكي شرطلرى اقامه يه اقتدار ويرديكى ايچون ، بالقان محاربه سنى متعاقب اويانان اقتصادى قناعتلر مىلى اقتصاد ساحه سنده برطرفدن تجارتخيلكه توركى سوق ايتمش و برطرفدن ده تجارت ايله مألوف اولامايانلر آره سنده اقتصادى تساند وتعاون امكانلرىنى حاضرلامش ، آتيرمتس ايدى . بالخاصه ، اعاشه تشكىلاتى بوقيل مؤسسەلرك انواعى وجوده كتيره جك برزمين تسهيلات اولاجق ايدى .

۳۰ سنه سى حرب بدايتلرنده صرف خصوصى ماهيتى حائز اولان وتشكىلات رسميه طرفندن هيچ بر معاونه مظهر اولمايان برقاج قوئوپراتيف استانبولده موجود ايدى . بر بحق سنه ايچنده استانبولك بويوك منطقه لرنده محللرى اسميله ياد اولونان يكرمى يى متجاوز قوئوپراتيف وجوده كئش ايدى . برقاج شعبه سى ، مهمجه سرمايه سى ايله اسكداردن ايلرى يه طوغرى بوتون آناطولى ساحللىر يه قول صالمق ايستين وكوچك مراكب بحريه ايله اورمانلره مالك اولق خويلالىر يه دوشن وفي الاصل مواد غذايه تدارك و آناطولى سواحلى خلقنه توزيع ايتمكى دوشون . مىلى بوغاز ايجى آناطولى قوئوپراتيفى ، بر طرفده ، شهزاده قوئوپراتيفى ايله ينه برقاج مغازه وشعبه سى اولان سلطان احمد وقاضى كوى قوئوپراتيفلرى ايله بانقالتى قوئوپراتيفى ، الخ ديكر طرفده بر برى تقيماً منطقه لرى كندى آره لرنده تقسيم ايتمكده ايدى . صرف آناطولى حصارى قوئوپراتيفك يكرمى اوتوز بيك ليرالى سرمايه يه واصل اولديغى دوشونمك مقدارلرى اوتوزه بالغ اولان اشبو مؤسسەلرك لا اقل ۷۰-۸۰ بيك ليرادن زياده ذاتى سرمايه ايله ايشه باشلامش اولدقلىرى بزه كوستير .

لكن ، بواننده تشكىل ايدن قوئوپراتيفلرك ذاتى سرمايه لرندن زياده مهم اولان كيفيت : مىلى شركتلردن مظهر اولدقلىرى نقدى ومتاعى معاوندتر . بونك اوزرينه تشكىلات عموميه تكده اشبو مؤسسەلره يارديملى علاوه اولونمق اقتضا ايدر . بويارديم ، شكر ، كبريت ، غاز وامثالى امتعه نك مبذولجه بر درجه لرده ونظام وانتظامى اخلال دكل ، اكمل ايدە جك سورنده اعطاسندن عبارت ايدى . مىلى شركتلرك يارديمى واعاشه نك بو مؤسسەلرى حايه سى سايه سنده مىلى قوئوپراتيفلرى

تجاری حرکتك یکی مرکزری اولق استعدادنی قازانغه باشلامشله، تشكلی لازم ویا غیر لازم اولسون، هر برده وجود بولق استعدادنی کوستر مشلر ایدی. مثلاً، بلکه لزومی اولدینی حالد، بویوک آطده بردکل، ایکی قوئوپه راتیف تشکل ایتمش، شرائط حریه نك دائمی و مستمر اولوب اولیه جنی دوشونیه مامش، شهر مزك کنار و گوشه لرند، بوکی تشکلاتك متصل یکی نمونه لرینی احداث ایتمک پروژہ لری ایله اشتغال عادت اولمش ایدی. بونی افاده دن مقصد من: ولوادر اك تامه مستند اولیه رق موده و تقلید هوسی یوزندن، خلقك قوئوپه راتیف جیلکه دریندن طوتولش و حر- کتک درین اثر بر افق استعدادنی کوستر مش اولمشنی خاطر لایمقدن باشقه برشی دکلدرد.

حرب سنه لری توالی ایدرک ایکی اوچ سنه ها عینی حیات ایله باشامش اولسه ایدی. استانبول شهرند لا اقل یوز یوزاللی بی متجاوزانی تشکل ایتمش و سعتلی قوئوپه راتیفلر وجود بولمش اولور ایدی. چونکه، بوتون کتله عوام واصناف، مأمورین شویله یویله قوئوپه راتیف تشکلات جدیده سنه ایسترایسته من یا قلاشدریش ایدی. مستهلکله ایچون قوئوپه راتیفلردن دهامناسب اوجوز صاتیس مرکزری بولونمایور ایدی. تورک مشتریلر یانده مختلف امتعه ایچون موسوی، ارمنی و روم مشتریلرده پیدرپی آرتیور ایدی. شریک صفیله مؤسسه لره دخول آرزولری تورکه تبعاً غیر مسلم لرده ده بلیرمش ایدی.

توزیعات تجاریه نك استقامتی دیکشیور ایدی؛ اوت، اوکا بکزر بر حال مواجهه سنده بعض یرلرجه قالدینی بحق نظردقتی جلب ایدیور ایدی. کندی کوزومز ایله اوزمان بوحالی برچوق برلرده کورمک بزم ایچونده قابل اولمش ایدی. حرب دورده سی قوئوپه راتیف جیلکشی ایکی به آیرمق لازمدر:

بری همومی قوئوپه راتیف جیلکدرکه، بوتون کتله عوام واصناف ایچنه آلمنی ایستیور ایدی. محله لرده، شوراده بوراده وجوده کلن قوئوپه راتیفلر بونوعدندر. دیکری: قابالی قوئوپه راتیف جیلکدر. بوراده شریکله ایله مستهلکار ساده جه برصنعه منسوبیت ایله و بروصف اراشمی و یاخوده بردآزمیه انتسابی طولایسیله مشترکاً اشتراوتوزیعات اجراسنی تسهیل واستانام ایدیور ایدی. قابالی قوئوپه راتیف جیلک

ساحه سنده اولاد دواثرملکيه مأمورين اتحادلرينى، تعاون اداره لرني کوريرز. لکن، بوندن صکره، موسويلر واجنيدلر آره سنده بودورده بالخاصه بک اوغلى جهتمده غريب بعض تشکيلات اقتصاديه وجود بولغه باشلامش ايدى که، بونلرده ماهيت اصليه سى اعتباريله قوئوبه راتيف مؤسسه لرندن عبارت ايدى.

عمومي قوئوبه راتيفيک : بعضيلرينه نظرآ، بونلره اوروپايي معناسنده قوئوبه راتيف دنيلمامک لازمدر. چونکه، تام معناسيله استهلاک ايله متناسب کار توزيعنى اقتصادى اساسلره استناد ايتديرمکدن عبارت اوله رق برجماعت متسانده ومطرده وجوده کتيرمکدن زياده، موقت بر دوره ايچون مظهر تسهيلات اولقى غرضى بوراده سائق ايدى. بناء عليه، نه مؤسسلرده ونه شرکاده درين اقتصادى تعاون وتشارک قناعتلري يوق ايدى. شريکک ايمانلى دکل ايدى. بوتقيده براز طوغريدر. فقط، صورابيليرز : ايمانلى کيمسه يوق ايدى ؟ شبه يوق وارايدى. بعضاً اداره باشنده واورستنده، کنارده برقاج قيمتلى رهبر بولونيور ايدى. حتى، شريکک آره سنده حسن نيت صاحبي واطاعت خاصه سنه مالک کيمسلر بويوک مقدارده ايدى. بوده طوغرى. لکن، بوندن صکره شوده طوغرى ايدى : بوقوئوبه راتيفلره ايمانسز اوله رق اشتراك والتحاق ايتمش کيمسلر مهم عدده بالغ اولوبورلر ايدى. هله مراتيلر چوق ايدى. حتى، بونوع مؤسسه لره قبلولندن بويوک ودرين مخالفت ونفرت حسي بولسئلرده وارايدى. حرب دورينک تورک قوئوبه راتيفلري ايچنده بومؤسسه لک جانندن دشمنى بولونانلر، ديمک هيچ ده اکسيک دکل ايدى. مخالف، زوراکی مطيع ومرحال ووضعتدن استفاده وانتفاعه مقتدر وخواهشکرلر ايله مراتيلر وبعض لاقيدلر بريچق سنه ظرفنده مهم انتفاعلر تامين ايتديلر. استهلاکلرينک مهم قسملريني بونلردن پايديلر. اوجوز اوجوز ارزاق آلديلر. اوستدن کلن ارزاقى بولوشديلر. توزيعات بول بول پايديلريني ايچون، عظيم استفاده لر تامين ايديليبور ايدى. بوراده برديقه توقف ايدلم :

قوئوبه راتيفلر اجتماعى مؤسسات اقتصاديه اولديغه کوره، دوام حياتلري ايچون شريکک آره سنده حسي - اجتماعى - صنفى برارتباطى اول باول تأسيس ايلک لابدايدى. اوندن صکره ده : اوجوزلق وموفقيت اقتصاديه تامين اولونمى اقتضا

ايدرايدى. ايكنىجى جەت تامين ايدىلدى ايسەدە ، برنجى جەت قطعاً تامين اولونماش ،
 حقى بوكادقت ايدىلگە بىلە وقت بولە مامش ، حقى قوئوبە راتىفىمى ، فردى مؤسسەلرمى ،
 آنونىم طرژندە فردى واستراكى سرمايەوى مؤسسەلر ياپىلەرق وبونلر متعدد
 شعبەلر ايلە شىكە خالندە تاسىس ايدىلەركى مى مەلكىتە و تورك اقتصاد جياغە
 فائىدە اعظمە تامين ايدىلەجى بوزمانك قادر رەبىرلى آرە سىندە قطعى برشەكل ايلە
 حل ايدىلە مامش ايدى . زوراكى بر صورتلە كاه قوئوبە راتىفىلگە بويوك مادی معاشر
 كوسترىليور ، كاه اميدىزلىكلر اويانەرق بونلردە مهم فائىدەلر حصولە كەلمەجى
 ظنى غلبە ايدرك قوئوبە راتىفلردن بوز چور بىلك ايسەنىور ايدى . بالخاصە ، نسبى
 براوجوز جياقك قوئوبە راتىفلر واسطە بىلە تامين ايدىلدىكى كوريلەرك ، فخر و غرور
 كوسترىليور ، بوتون مقصدلرك استحصال ايدىلش اولدىنى ظن اولونىور ايدى .

حالبوكە ، اوجوز جيلق و برازدها فضلە اطراد و منتظم استهلاك ، اقتصادى مساهيدن
 متولدەكل ايدى . باخصوص ، بو حال مەزمان دوام ايدە بىلە جك صورتدە مؤسسەلرك
 تشكىلاتندن نشأت اتمش بر نتيجه تلىق ايدىلە مزايدى . فقط ، چوق كىمسەلرم موفىقتىلرى
 درين وماهيتجه اقتصادى تلىق ايدىلر ويا كىلدىلر .

حرب دورى قوئوبە راتىفلرندەكى موفىقتلر اولاء ، حربدن ايلرى كليوردى .
 ثانياً : سياست قوتندن منبعى آليور ايدى . بعض اوجوزلقلر وانتظاملر اقتصادى
 سىلردن تولد ايتىمەرك ، صرف سياسى ساقىلردن تولدايدە بىلير . سياسى محيط و هوا
 دكىشجە ، بو مؤسسەلرك حالى مشكلشبر . نته كىم ، بر چوق آدملر حرب دورى
 قوئوبە راتىفلر نك سادەجە سياسى تشكىلاتە مربوط مؤسسە اولق خالندن چىقمىسى
 ايسىورلر و عكىسى ضعيتدن قورقوبورلر ايدى . قورقدقلىرىنە اوغرايدىلر . مئاراكە
 ايلە برابر سياسى بر انحلال باشلار باشلاماز و هله اسكى سياسى تشكىلاتى عىنى مشوار
 وىكى شكللر ايلە ادامه ايدە جك قونلر موجود اولدىنى آكلاشيلير آكلاشيلماز ،
 سقوطى توقيف ايجون ياپىلان شخسى ونىم زمروى تشبىلر ، ياردىملر بارە ايتىدى .
 صوك شكر ياغماسى ايلە آغزالر صوك دفعە اولەرق بويوك برشكرلنە مظهر يتندن
 صكرە قوئوبە راتىفلر روخادە ضعيفلادىلر ، اقتصاداً و نجارة دە دوشدىلر .
 بو حالە نظراً عجباً ديە بىليرمىز :

۱ — بونلرك اساس تشكىللرندە بىنەوى نقصان اقتصادى وارايدى !

۲ — «سیاسی قوت منبی» «اقتصادی مستقل قوت منبی» ایله عىدالچاچه استخلاف ایدیللمیه چك درجه ده اساساً اشبو تشکيلات ضعیف، حاضر قسز، ناتمام تجربه وقوتلى ایدی .

۳ — عمومی جریان سیاسی و اقتصادی فردیتچىلكه ، انقسامه طوافىرى یکیدن کیدیور و مقاومت امکانى اساساً محیضده قالمیور ایدی . تورك فردى، فعالیت اقتصادی به آلیشقان اولمىنى کبی زمروى، اشتراكی اقتصاد فعالیتلرنده ده کرم و سردى طاتامش، چلیکلنماش، مقاومت قازانماش ایدی . چئتوسزلق، ایمانسزلق، تجربه سزلك و اساساً قدرت سزلك بر آرایه کلنجه وقوتوپه راتیفلىرى یکى بوغوجى هوالر قارشىسنده امتحانه چکیلنجه ، البته موفقیت و مقاومت مأمول دکل ایدی . نته کیم اوپله اولدی . روحاً اسکی قدرت اجتماعیه لرینك دوشدیکنى کورن قوتوپه راتیفلىر اقتصاداً و تجارتاً باندیلر؛ چونکه اوپله جه بره سربللىرى مع التأسف اقتضا ایدیور ایدی .

حرب دورى قوتوپه راتیفلىرىنك بآمنسده بعضیلرى ظن ایدیورلرکه :

۱ — شخصی نفاق و انتفاع فردى احتراصلرىك بویوك عامل سقوط اولمشدر . احتمال بوكاده مهم بریر آیرمق لازمدر .

۲ — صوكره اخلاق سزلقلر، سوء اداره و سوء استعماللر، وقوف سزلق و آجیق جهالت دخى بویوك عامل فلاكتندر؛ بونى ده رد ایدمه یز . حرب دورى عمومی قوتوپه راتیفلىرىنك استحاله سى تعقیب ایدیلنجه ، بو صوك ایكى ایضاحك بویوك قیقى كورولویور . اکثرى قوتوپه راتیفلىر محترص بعض صویسزلك النده قالمشدر . بعضیلرى فردلرك الینه تماماً كچمش و زمروى، اجتماعى مؤسسه ، فردى بر مؤسسه تجارتیه حالنه واصل اولمشدر . بوتون بوتون بآملرینه نظراً ، بو صوك طرز استحاله عمومیتله استانبولده ترجیح و تقدیر ایدلمكده و اكثر حرب قوتوپه راتیفلىرىنك او استقامتى آلمسى توصیه اولونمقده در . خالقك بسبقولوزیسی بومر كزده در . بونك ایچون ماضیده بر قوتوپه راتیفك مأمور و مستخدمى بوكون اونك بعض امواله دوراً صاحبدر، بعضاً باشقه صورتله . لکین میدانده بریشیى انكار ایتملى . مؤسسهلر استحاله ایدرك یارى یاشایورلر دیمكدر . هله مسلمان و توركلرك

اليه انتقال ايدىن و فردى مؤسسە اوله رق ياشايان قوئوپه راتيفلر من خلقجه عادتاً اولمەش تلىق اولونمقده در. بوندىن شوآ كلائيليور :
تورك خلقه كوره قوئوپه راتيفلر تجارته كبره جك اولانلره ايلك مرحله در .
اورايه مأمور و مستخدم اوله رق وياشريك صفتيله كبريلير . اورادن درس آلتير .
ويوش يوش مؤسسە تجاريه صاحبي اولق قابل اولور . قوئوپه راتيفلر اسلام
وتورك تجارتي ايجون برمكتب اولدني قناعتي درين بر قناعت ايسه : ديمك حرب
دورى قوئوپه راتيفلري بوساحده اولسون تجربه تختەسى اولق وظيفەسى بحق
كورديلر . بوسايەده فى الحقيقه بياسه ايجون برقاج دوزينه آدم يتيشمش اولسە
كر كدر . بوده مى اقتصاد ايجون مهم قازانچ عد اولونور . انسان يقشيدير مك ،
تجارت ساحە سنده - ابتدائى مى قازانچلر آرمە سنده البته اك صوكده كلن شرائطدن
دكدر . مع مافيه ايلك بويوك اساسلره نظراً بالواسطه بونوع قازانچلر صرف تسليە
درون ايجون درخاطر ايديله جك خصص صائدن صايلسە ، دها مصيب اولور .

قابلى قوئوپه راتيفيەلك

حرب دورى ، مأمورين صنفك قابليت استهلا كە سەنه بيوك ضربه اورەش
ايدى . بوندىن طولايي مختلف دائرە لرده طولاشمە لر اولدى و عمومى جريان
اقتصادى يە دولت و ناهيه مأمورلرى دە قانيلدى . كشارده ، كوشەده محله لرندە عوام
قوئوپه راتيفه داخل اوله رق بونك لذتى طامتش اولانلر ايله محله قوئوپه راتيفلرندىن
حظ ايتيە رك دائرە لرده اولونجه التعاقدە باس كورميتلر دار دائرەده تسانداقتصادى
مؤسسە لرى وجودە كتيرمكە باشلاديلر . ماله دائرە لرى ايله عدليه ، داخلية و زراعت
نظارتلرندە ، پوستە نافه ورسوماتده تصرف صنديقى ، تعاون مؤسسە سى ، تسهيلات
صنديقى الخ ناملر ايله ارزاق توزيمه ، اعتبار اجراسنه ، اقراض معاملاتى ايفاسنه
متعلق اولق اوزره سرمايه وى تشكيلات وجودە كلدى . ديوان محاسبانى ، شورا سى
كبي دائرە لريله رازقوى ودهامشكل اولان دائرە لرده كى مؤسسە لرى تقليده قالىشىديلر ؛
صوك دورلرده معارف هينى استقامتده حر كته كلدى . حاصله ، كوچوكلى ، بويوكلى
همان همان هردائرەده آزشموللى ويا فعاليتى واسع اولق اوزره بر نوع قوئوپه راتيف
تيفجيك حياتى كورونيور ايدى .

حرب دورىنىڭ دوائر دولتىدە طوغوردېنى بومولوداتىك بعضىسى بويوك
مۇسسەلر اولمىشدر؛ اوتوز بىك لىرا سرمايە مالک اولان مالیه تعاون صندوقى كې
مەيكللىرى بحق نظر دقتى جالبدر . بوكا مقابل جميع سرمايەسى بىك لىرايى زور
بولمىش اولان جيليز مۇسسەلردە وار ايدى . لکن اورته درجەسى ۲-۳ بىكەن
۷-۸ بىك لىرا آرەسندە بولونويور وبعض مۇسسەلر لااقل يوز يوزاللى ، بعضلىرى اوج
يوز مأمور عالەسنى منتظم ومطرده صورتدە طوبورمغە ، كيدبرمگە جالبشيور ايدى .
اويلە مۇسسەلر ظهور ايندىكە ، والىلىرى ، دفتردارلىرى ، خارجدە شەپندىلىرى
سفیرلىرى مشغول ايدىيور ، تلغراف تلغراف اوزرىنە ساراشلر يايىليور ، واغونلر
سوق اولونيور ايدى . بوتعاون صندوقلىرىنىڭ اويلە بر فعالىلىرى وار ايدىكە ،
بويوجك آنونيم شرکتلىك سنوى جيرولىرىنە ياقين جيرو يايىليور ويوزلرجه مأمورك
اقدارى دائرە امكانە كىرييور ايدى .

مأمورين دولت آرەسندە يايىلان بوقابالى قوئوبراتيفلر ال آلتندن صو
يورودور كې كىمەنك خبرى اولمىرق ، پياسەدە بىلنمىرك ، طائىمىرق ايش
ياپيورلر ايدى . فقط ، ايشلىرى نىسبە دها منتظم اولويور ودها مرفە برجات اشترا
وتوزبيع اجراسى قابل اولويور ايدى .

دولت وحكومت قوت وحمایەسى آلتندە بولوندىقچە : دوائر دولت چاينلىرى
آلتندە سىزجه چايشان وحكومت ماكنەنىڭ اك بوكك ذروەسندە بولونان
رجالى لەلرندە چايشدىران بومۇسسەلر البته مرفە اولمىق ايجاب ايدىر ، دنيلير . فقط
مسئله شوكة : دوائر دولتىدە تشكىل ايدىن بومۇسسەلر اساساً بدايتلردە دها مضبوط
برحاسبە ، دها متين براداره ايله و مقصود تعاونە بحق توافق ايدەك طرزلردە
سوق ايدىلدىلر . حكومت قوتندن حقسز استفادەلرە قالقېشمىدىلر ؛ هله دولت قوتى
نام معناسىلە سۈە استعمال ايتىدىلر . بالخاصە فردى مۇسسەسات تجاربه طرفندن يايىلان
سۇاستعمال تشبثلىرى بومۇسسەلردە قطعياً كورولمىدى .

لكن ، بوناركەدە چوغى طايانامدى ؛ بېقىلدىلر ، طاغىلدىلر ، طارمە طاغين
اولدىلر . بونك سېيى شۇدر :

۱ — قابالى مأمور قوئوبراتيفلىرى ، تعاون صندوقلىرىدە مثلون روحلى اعضايە

مالک ایدیلر . بردارہ منسوبیت ایلہ برابر فیکرا وحساً بربرلرینہ یاقین اولمایان و اشتراک منافعت لذتی کافی درجہ دہ طامیان کیمسہ لر بومؤسسہ یہ داخل اولمشلر ایدی .

۲ — بردارہ و نظارت مأمورلرندن اولوب آدہ لرنده استرقاب و محاسبہ اولان کیمسہ لک متقابل وضعیت آلمری کین و غرض حسلری تشدید و تحریک ایدیور ایدی . طبیعت کیندار ، حسود ، تنقیدچی کیمسہ لر ، عینی مسلکک بربرلری پک ای طانیان افرادی ازہ سنده بعضاً رمینی مساعد بولونجه ، دہا بارز و عبوس چہرہ کوستریر و تکامل اسہلا کی ی تأمین . ہجک مؤسسہ لر ی بیقیمہ خادم برقوہ تخریبیہ رولنی ایفا ایدرلر . مالیہ تعاون صندیفی ایلہ داخلہ ، ناف و رسوماتدہ بوکوروان حال بوکا دلیدر .

۳ — مأمورلر الک یوکسک بر صنفک الک متیقظ افرادندن اولمغلہ برابر ، محیط اجتماعی و سیاسینک تبدلاتندن قولای متاثر اولورلر ؛ نہ کیم متارکہ ایلہ برابر بعض تبدلات مهمہ شخصہ وقوعہ کلمکہ باشلار باشلاماز ، ماضیدہ پک ایمانی کبی کورینن مأمورلر موازنہ لرینی غائب ایدر اولدیلر . نہ تساند اجتماعی ، نہ تساند ملی قالدی و نہ دہ تساند اقتصادی حسلری ! ہرکس انحلالہ طوغری حیات مملکتک کیندیکی ظن ایدر ایکن ، مأمورین دولت صبری ، متانتی اولامازلر ایدی . موجود مؤسسہ لر ی بیقیمقدن صیانت ایتک دکل ، بیقیمہ طوغری متایل اولدق لرینی کوردکلری دوائر دولت قابلی قوثوپہ رانیفلرینی برتکمہ دخی کندیلری اورارق پارچہ پارچہ ایتکدن لذت آلمری ایجابانہ کورہ اقتضا ایدیور ایدی ؛ ایشته ، مأمورلر بیقیمہ متایل اولان بومؤسسہ لک سقوطلرینی ہیجانسز سیر ایدیور ، اوت ، باتمیلر ، فسخ ایدیلر ، نہ طور ولویور ، دیہ تخریبکارلری تشویق ایلورلر ایدی .

معافیہ : دوائر دولت قوثوپہ رانیفلری دہا یوکسک رہبرلرہ مالک اولدیلر ؛ بردن دوشدیلر ، آیلرجه و بعضیلری سہ لرجہ مقاومت کوستردیلر . عوام خلق قوثوپہ رانیفلری متارکہ کی متعاقب بویوک و صوک شکر تویزہاتی و تشبثاتی ایلہ ، استقباللرینک سونمکہ محکوم اولدیغنی اعلان ایدیورلر ایدی . حرکت عمومیہ نک استقامتی دواردہ دہا یواش دیکشدی . شرائط سیاسیہ تبدلہ اوغرامش ایدی ؛ شرائط اقتصادیہ دخی آہستہ آہستہ دیکشمک ایجاب ایدیور ایدی . حالبوکہ عوام قوثوپہ

راتيفلرى مانە ورا ياپايىلە جك آلاستىق وسرمايه وى مؤسسە لردىكلى ايدى؛ كندىلرىنىك يارى بانقە ماھىتى حائز تىركىزى بىر مؤسسە ناظمە لرى وقوتلى رھبەرلىرى يوق ايدى . برقاچ آى ايچىندە ھېسنىك صوبى چكىلدى ويكىدن قوت كەلدىكى ايچون ، تصفيە كىسب ضرورت ايدى .

واقعا ، دوائر مؤسسەت تعاونىيە سىندە اسكى تمتع اولدىنى كى ، اساساً اسكى طرزىدە ايش دە يوق ايدى واولاماز ايدى . صكرە ، بورالردە اسكى رھبەرلردن برچوق كىمسە لرك غائب اولدىنى مەھم بر حقيقت ايدى . فقط ، دولت دائرە لرنىدە كى مؤسسە لر چوق سيال موجوداتە مالك ايدىلر وموجودلرى اوجەتە طوغرى احتياط اثرى اولەرق دھا سريىع وامىن بر صورتدە نقل ايتدىلر ؛ اوتە طرفدە كى فلاكت بورادە ھىچ بر پردە كورۇنمىدى .

دائرة مؤسسە لرىنىك اكترىسندە :

مقارەكە ايلە برابر احتياط كوسترىك لىزومى تقدير ايدىلش ايدى . بونك ايچون موجود اموال توزيع ، امتعە نقدە تحويل اولونمق ويكى مەھم اشترآنە كىرىشامك بويوك بر اساس ايدى . بونك معناسى : تصفيە حاضرا لىمق دىمكدر . حالبوكة ، عوام قوئوپە راتيفلرى بومانە ورايى بىلە ياپامامشلىر ايدى ؛ مصرفلرى چوق ايدى ، ايشلرى آز ويا يوق ايدى ؛ فيئات تىزلىرى كندىلرىنى فنا خىرپالا يور ايدى . دوائر قوئوپە راتيفلرنىدە اولام مەھم مصرفلر اولما يور ايدى . فيئات تىزلىرىدن ضرر اولسە بىلە ، دھا آز اولويور ايدى : چونكە ، امتعە انواعى آز ايدى ؛ رھبەرلردە دھا احتياطلى وسريىع اولدقن ماعدا ، حسن نيت نطقە نظرىدن چوق دھا ممتاز كىمسە لر ايدى . صوك نطقە : دوائر دولت قوئوپە راتيفلرىدن ھىچ بىرندە تام معناسىلە بر رزالت تجاريە نك وقوعە كلامش اولسنى تا مىن ايتىمىشدر . بو چوق مەھمدر : دولت دائرە قوئوپە راتيفلرى تصفيە وفسخ ايدىلشلىردىر ؛ فقط افلاس ايتامشلىر ، باتامشلىر و كىمسە يى باتىرماندقن ماعدا ، مەھم درجەدە اضرار دخى ايتامشلىردىر . بعض قابالى . قوئوپە راتيفلر شىركارك حقى منتظماً اعادە وتسويە ايتىش وطيبى بر حيات فوق العادە محصولى ايتىش كى حرب يىتدىكى ايچون اورناقلىغە نھايت ويرىشمىشدر . % ۸۰ - ۹۰ درجە سىندە معتمعات وفاض سرمايه لرك اعادە اولدىنى قابالى مؤسسە لر موجوددر .

بودن شو حقیقی چبقارمق ممکندر :

حرب دورنده ، دهامتیقظ واحتیاطله حرکت ودها وسعتلی برکتله به مطرد ، منتظم ومعقول تمتعات استحصاله مستمراً دلالت ویاخود استهلاکات موافقه اجراسنه وساطت ایتک نقطه نظرندن تورکیسه ده وجوده کمش اولان مؤسسات تعاونیه ایجاده طوغنی ، معامله ایقا وحساباتی نتیجه ده قطع وتصفییه اعتباریله « قابلی دواثر قوتوپه راتیفلری ، دها یوکسک برانمودج اوله رق کندیلرینی طانتمشلردر .

اودرجه ده که ، اسکی حرب دوری قایانغله ، سیاسی وعمومی اقتصادی شرائط - کیشمکه برابر ، اشو دائره رسمیه مأمورین قوتوپه راتیفلری صبر ومناات کوسترسلر ایدی ، عوام قوتوپه راتیفلرینک عاقبتیه قطعاً دوچار اولمازلر ایدی . چونکه ، بونلرک تشکل جنطیلری دها قویدر ؛ کتله متشارکه ومتسانده افرادی روح وتمایل اجتماعی واقتصادی اعتباریله ، نسبتاً بربرلرینه اونه ده اولدیغندن زیاده یاقیندر . رهبرلر دها قوی ، متیقظ ، شریکالر کذلک دها متبصردر .

حرب بینمکه برابر ، صاحبک استلزام ایلدیکی شرطلره رعایت ایتک شرطیله بونلرک اعلی یاشارلر ایدی . اداره اصولی برازتبدیل ایدیلک وبعضی یکی چاره لره مراجعت اولونمق ضروری اولور ایدی . عمومی هراج وضریح دولت دائرلری قوتوپه راتیفلرینی یوق ایتهمش اولسه ایدی ، بونلرک ایشلری شیمدی اولدجه توسع ایتش ، منات وقدرتلری بویوش اولور ایدی . نته کیم ، آز مثلی اولمق ایله برابر ، زمین وزمانه اوایلرک کوچکلرندن بردانه سی [معارف قوتوپه راتیفی] بوکونه قدر یاشامش ویاشامق امکانبک موجودیتنی بک کوزل اثبات ایتشدر .

یکی دوره :

یکی دوره دنیلنجه ، متارکه نک آجدینی شرائط حاضره بی قصد ایدیوروز . بونک باشلانغی متارکه کونلری دکلدرد . چونکه ، او کونلرده تورک محیطی یکی قوتوپه راتیف کوره مامشدر . لکن یکی دوره بی احضار ایدن متارکه شرطلری ایله نتیجه لریدر .

بوکون تورک محیطنده : ۱ - الک اسکی انکلیر قوتوپه راتیفی سیستمی برکره کورولمکده در . بوسیستم بزم مملکتهمزده قاپالی بر قاپیتالست سیستمیدر . باشد

بولونان اعضاي مؤسسه واصلیه آزه مقداره در ، مستهلكين عاديه افراد ملتحمه در
واعضاء مؤسسه واصلیه نك تمتعانی تأمین خدمت ایدن واسطه لر در .

بوسیستمك بر درجه باشقه - ساحده تطبیقانی روملر باقمه چالیشورلر . هله
بعض امور استهلاکیه نك اشتراي مشترکئی اجرا ایدن و پیاسه یی مؤخر طومغه
چالیشان قوئوبه راتيفلر محدود اشخاصه منحصر بر نوع «-تحصل مؤسسه تعاونیه یی»
حکمنده درکه ، بمحتملک خاجنده اولدینی ایچون بالضروره ذکر ایدیلامك اقتضا
ایدر . (روم پینیر جیلر قوئوبه راتيفی کبی)

۲ - ایتالیان قوئوبه راتيفلر يك وجوده کلن نمونه لری کبی نیم فردی و سرمایه وی
ونیم عوامی شکلی حائر اولان مؤسسه لر متوسط قوئوبه راتيفلر در . بوراده ده
مستهلكين عاديه مهم رول اوینامقده و اعضاي مستهلكينك وضعیتی قولایلاشدیر-
مقده در . بزم اسکی عوام قوئوبه راتيفلری ده همان همان بوحالده در .

۳ - پیاسه ده خارجی مشتریلری اولمایان وانجق منحصر بر صنفك افراد مجتمعه سته
خصوصی طرز و شکلرده بعض نوع امتعه یی توزیع ایله اوغراشان از الاستیق ،
طار وقابالی اولان قوئوبه راتيفلر اوچنچی انموزجی وجوده کتیر مکده درلر . بعض
مؤسسه لرده چالیشان عمله و مأمورلر برکنار و گوشه جکده شونی بونی توزیع
ایتمک چالیشان قوئوبه راتيفلر بو قیلدندر .

۴ - اعضاي آرهنده مستهلك اولمق اوزره اقل قلیل مقدارنده اولسون
کیمسه بولونمایان و اسماً تعاونی مؤسسه صورتنده یاد ایدیلن بعض قوئوبه راتيفلر
وارد درکه ، موجودیتلری مرضی بر حال آلمش اولقله برابر ، شویله بویله سور و کلتمکده
ودوام ایتمکده درلر .

اوروپالیر کندی احتیاج حیاتیلرینی کندی مملکتلرنده اولدینی کبی دکل ،
بورانك ایجاباتنه موافق اوله رق در عقب بوراده وجوده کتیر دکلری قوئوبه راتيفلرده
عکس ایتدیر ییورلر . بونلری مناسب بر زمان کلنجه ، ایلریده توضیح ایتمک نیشده یز .
تورکلرده یواش یواش بو استقامتده اساساً حرکت ایدیورلر . اسکی مقلدلیک بر افرق
تورک کندی حیاتنك ایستدیکی شکللری آرایور و بولدقلرینی اوروپاده کی اساسلر

اویسون ، اویماسون آلوب تطبیق ایتمک قویولوبور . حیاتی ایله یکی شکلله نه قدر اویار ایسه ، بویکون موجود اولان و یارین وجوده کله جک بولونان قوئوپه راتیفلرده حیایت اوقدر آرته جقدر . مثلاً ، عمومی تکاملک آنا خطاری اولق اوزره شو نتیجه لر کندی کندیسنه چیقمقده در :

۱ — تورکرده قابوری مهما ممکن ده صیق قاباق شرطیله قوئوپه راتیف تشکیل اقتصاد رصانت واجتماعی منافع تأمیننه خادمدر .

۲ — استهلاک قوئوپه راتیفلرنده امتعه عد دلیری معین مقدار اصغری به طوغری تنزیل ایتمکده فائده اقتصادی واردر . اداره جه بساطت ، قوت و بجه سهولت ، تجربه و مهارت استحصالی و مصرف لری حد اصغری به تنزیل خصوصنده اشبو احوال دن عظیم استفاده و تصرف لر وقوعه کمکده در .

بویکی طرز اوروباده ده شوراده بوراده واردر . لکن ، بویکا اهمیت مخصوصه عطف ایدلمسی بزه بویوک بر ضرورت اولدینی و بویکیفیت بزه ای آکلاشیلدینی ایچون ، تورک استهلاک قوئوپه راتیفلرینک بارز اساسات موفقیتلرندن بریده بوالق لازمدر .

۳ — قوئوپه راتیفجیلک بیرمه سیه جیلک اصولنی الفا ایله اوغراشدینی حالده تورک قوئوپه راتیفلری کذلک بیرمه سیه جیلکی تنسیق ایله اشتغال ایتمکده در . بشینجیلکی صوقق و افراد مستهلکده آلیش دیرمق ایچون ، ایلک مرحله بیرمه سیه جیلکی اصلاح واکال دن عبارت اولدینی بزم یکی قوئوپه راتیفلر مزده مهم بر اساس اوله رق قبول ایدلمکده در .

۴ — طرز توزیع تورک تجارتی سیستمه یاقلاشدیرلوق یعنی عادی تجارت مزک کرکینجیلک مشابه اوله رق ، بوراده ده بر نوع آفاق قوئوپه راتیفجیلکی سیستمی احداث اولونمق یکی قوئوپه راتیفلر ایچون بارز بر اساس وجوده کتیرمکده در . بویوک مصرف لرا ، فداکارلقلر ایفاسیله دکان ، مغازه کشادی ایله عظیم مصرف لره گرفتار اولمقدن ایسه : ده بو سیستمی اصولنه کیفیتی افراغ دها بسیط عد اولونور . نهایت منوی برهائیه استهلاک وجوده کتیره جک صورتده پر جماعت مشارکه

عینیه نك ایام معینه ده معین ومطرد مقدارلر ایله دائما عینی درجه ده طابوروارى
استمالا كه اعضانك تشویق ، اعضایه ده درین اعتماد حسلریك تامینی وكذلك ده
صیمی برطرز تنقید ومراقبه نك تطبیق وعلى العموم معاشلردن قطعیات اجرایی
سیستمك احداثی ایله احتیاجه كوره عندالحاجه قره دی اعطاسی وایجابات حق
وعدالت ایله برابر مقتضیات شفقت اجرایی یكى تورك قونوپراتیفلریك شعاری
اولق اوزره در .

آكلاشیلدیوركه ، توركیه ده تكامل حصوله كله شكل اكمل اوله رق وجود
بولان مؤسسه طبری اش-بو اساس صنعتلره مالك اولق اوزره تأسس ابدن
قونوپراتیفلردر . توركیه حیات تعاونیه سی بزه بویولی كوستریور . شكل اكمل
بو اوصافی حائز مؤسسه لر اولدیغنه كوره ، بوسایه ده مقصود مزك حصوله كله جكنه
قناعت كتیرمك قابل وباشقه شكللرك آرانمی ویاخود قوبیه ایدیلرك امك صرف
اولونمی زاندمیدر ؟ بونلری علم آداملری آرابوب قطعی برصورتده حل ایتمك
مجبوریتنده درلر .

مدرس :

م . زهیدی